

Circulaire

Brussel, 5 juli 2016

Kenmerk: NBB_2016_31

uw correspondent:

Nicolas Strypstein
tel. +32 2 221 44 74 – fax +32 2 221 31 04
nicolas.strypstein@nbb.be

Prudentiële verwachtingen van de Nationale Bank van België inzake het governancestelsel voor de verzekerings- en herverzekeringssector

Toepassingsveld

Verzekerings- en herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht (met uitzondering van kleine verzekeringsondernemingen naar Belgisch recht als bedoeld in de artikelen 275 en 276 of lokale verzekeringsondernemingen als bedoeld in artikel 294 van de Solvabiliteit II-wet), in België gevestigde bijkantoren van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die ressorteren onder het recht van Staten die geen lid zijn van de Europese Economische Ruimte, en entiteiten die verantwoordelijk zijn¹ voor een verzekerings- of herverzekeringsgroep naar Belgisch recht in de zin van artikel 339, 2° van de Solvabiliteit II-wet of van een financieel conglomeraat naar Belgisch recht in de zin van artikel 340, 1° van de Solvabiliteit II-wet.

Samenvatting/Doelstelling

Met deze circulaire worden 4 doelstellingen nagestreefd: (i) de richtsnoeren die EIOPA op 14 september 2015 gepubliceerd heeft over het governancestelsel, in Belgische regelgeving omzetten; (ii) in één enkele tekst de wettelijke en reglementaire teksten inzake governance groeperen die het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen regelen; (iii) de circulaires vervangen die niet meer stroken met de vereisten van de Solvabiliteit II-wet inzake governance, en (iv) op bepaalde punten toelichting geven bij de aanbevelingen van de Bank, met name in verband met de tenuitvoerlegging van de Solvabiliteit II-wet.

¹ En meer bepaald op verzekerings- of herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht die een deelnemende onderneming in ten minste één verzekerings- of herverzekeringsonderneming in de Europese Economische Ruimte of van een derde land zijn, op verzekerings- of herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht met als moederonderneming een gemengde holding of gemengde financiële holding in de Europese Economische Ruimte of van een derde land en op verzekeringsholdings of gemengde financiële holdings naar Belgisch recht die moederondernemingen zijn van een verzekerings- of herverzekeringsonderneming naar Belgisch recht, voor zover deze onderworpen zijn aan de wettelijke bepalingen van deze circulaire.

Geachte mevrouw
Geachte heer

De verzekerings- en herverzekeringsondernemingen spelen een cruciale publieke rol in de economie en in het financiële stelsel. Zij gaan met name een groot aantal langetermijnverbintenissen aan (bv. de opbouw van aanvullende pensioenen), die een hoge mate van vertrouwen in hun solvabiliteit en stabiliteit vereisen. Dat de ondernemingen alle maatregelen nemen om hun bedrijf goed te besturen, is bijgevolg niet alleen van belang voor de doeltreffendheid van hun bedrijfsvoering, maar is ook essentieel voor het behoud van het vertrouwen van het publiek, hun cliënten en het financiële stelsel. Het deugdelijk bestuur vormt een van de hoekstenen van de goede werking van het bedrijfsleven en van het financiële stelsel in het algemeen.

Naar aanleiding van de internationale ontwikkelingen op het vlak van governance, zowel op het niveau van de Internal Association of Insurance Supervisors (*Insurance Core Principles on Corporate Governance* d.d. 12 november 2015) en van de European Insurance and Occupational Pensions Authority (*Guidelines on System of Governance* d.d. 14 september 2015) als in de Europese regelgeving (Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf, "Solvabiliteit II" genaamd, en Gedelegeerde Verordening 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG), werd in België een nieuwe wet aangenomen inzake het toezicht op de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen (hierna de "Solvabiliteit II-wet"), die de verschillende governanceregels geactualiseerd heeft en gedetailleerder heeft uitgewerkt.

Die wet en Gedelegeerde Verordening 2015/35 voorzien met name in de volgende ontwikkelingen op het vlak van deugdelijk bestuur:

- 1) Versterking van de rol en de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur op het vlak van deugdelijk bestuur in het algemeen (minstens jaarlijkse beoordeling van de doeltreffendheid van het governancestelsel) en risicobeheer in het bijzonder (bepalen van de risicobereidheid en van de risicotolerantielimiets, validatie van een reeks risicobeleidslijnen, enz.);
- 2) Versterking van de rol van de binnen de raad van bestuur opgerichte gespecialiseerde comités, met name de oprichting van een risicocomité en een remuneratiecomité;
- 3) Versterking van de rol van de onafhankelijke controlefunctie die verantwoordelijk is voor het risicobeheer, die in principe geleid moet worden door een lid van het directiecomité, en herdefiniëring van het takenpakket van de actuariële functie;
- 4) Vertaling van het concept "risicobeheersysteem" in concrete vereisten met betrekking tot de strategieën, het besluitvormingsproces, het risicobeleid (aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen en reservevorming, beheer van activa en passiva, beleggingsrisico, liquiditeitsrisico, concentratierisico, operationeel risico, herverzekering, risico's verbonden aan hypothecaire leningen, enz.), de rapporteringsprocedures (Supervisory ORSA report), enz.;
- 5) Verstrenging van de vereisten op de volgende gebieden:
 - a. deskundigheid en professionele betrouwbaarheid: validatie van een « fit & proper »-beleid; beschrijving van de gevallen waarin het « fit & proper »-karakter van een persoon herbeoordeeld moet worden; bij uitbesteding van een onafhankelijke controlefunctie, *screening* van de persoon die belast is met de opvolging van die uitbesteding; enz.
 - b. uitbesteding: identificatie van de kritieke of belangrijke functies, activiteiten of operationele taken; bepalen welke specifieke informatie opgenomen moet worden in de schriftelijke dienstverleningsovereenkomst (*SLA*); herziening van de werkingsfeer van de kennisgeving aan de Bank; enz.
 - c. beloning: vastleggen van een juridische basis voor de uitwerking van een beloningsbeleid, voor de opstelling van een lijst van Identified Staff, voor gezonde beloningspraktijken;
 - d. financieel beheer: vastleggen van governanceregels met betrekking tot beleggingsbeheer, kapitaalbeheer, beoordeling van activa en passiva, enz.;

- e. continuïteit en crisisbeheer: opstellen van een continuïteitsbeleid en van noodplannen met betrekking tot de kwetsbaarheden van de onderneming en mogelijkheid voor de Bank om herstelplannen te eisen op ad hoc-basis, enz.;
 - f. opmaken van een verslag over de beoordeling van de doeltreffendheid van het governancestelsel.
- 6) Herziening van de rapportering inzake governance (SFCR, RSR, governance memorandum, enz.), om meer transparantie te bewerkstelligen.

Om de naleving van de governance-regels te verzekeren, stelt de Solvabiliteit II-wet bovendien een uitgebreid arsenaal aan maatregelen ter beschikking van de Nationale Bank van België (hierna "de Bank"), gaande van herstelmaatregelen over dwangmaatregelen en administratieve boetes en dwangsommen, tot de herroeping van de vergunning. Bepaalde inbreuken worden overigens met strafrechtelijke sancties bestraft.

Met deze circulaire worden aldus 4 doelstellingen nagestreefd:

- (i) de richtsnoeren die EIOPA op 14 september 2015 gepubliceerd heeft over het governancestelsel (« *guidelines on system of governance* ») en die nauw aansluiten bij de richtsnoeren die de Bank op 18 december 2013 gepubliceerd heeft in Circulaire NBB_2013_20 betreffende de vereisten inzake het governancestelsel in het kader van de maatregelen ter voorbereiding van Solvabiliteit II, in Belgische regelgeving omzetten;
- (ii) in één enkele tekst de wettelijke en reglementaire teksten inzake governance groeperen die het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen regelen (de Solvabiliteit II-wet, de memorie van toelichting bij die wet, Gedelegeerde Verordening 2015/35, en de reglementen, circulaires en mededelingen van de Bank);
- (iii) de circulaires vervangen die niet meer stroken met de vereisten van de Solvabiliteit II-wet inzake governance, namelijk de volgende 6 circulaires: a) Circulaire PPB-2007-6-CPB-CPA, namelijk de vroegere circulaire inzake governance, die grotendeels achterhaald is; b) Circulaire PPB-2006-1-CPA over uitbesteding; c) CBFA_2008_13 over risicobeheer; d) Circulaire CBFA_2009_33 over de actuariële functie; e) Circulaire CBFA_2009_34 over de beloning; en f) Circulaire CBFA_2009_26 over het interne controlesysteem), en
- (iv) op bepaalde punten toelichting geven bij de aanbevelingen en verwachtingen van de Bank, met name in verband met de tenuitvoerlegging van de Solvabiliteit II-wet.

De structuur van deze circulaire is gebaseerd op de verschillende elementen die in de Solvabiliteit II-wet worden opgesomd met het oog op de toepassing van het beginsel dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen over een passend governancestelsel moeten beschikken, om een doeltreffend en voorzichtig beleid van de onderneming te garanderen. Deze circulaire bestaat aldus uit 15 hoofdstukken:

1. Beleidsstructuur
2. *Fit & Proper*, externe functies en leningen/verzekeringsovereenkomsten voor leiders
3. Risicobeheersysteem en ORSA
4. Organisatiestructuur en interne controlesysteem
5. Onafhankelijke controlefuncties (risicobeheer, actuariële functie, compliance en interne audit)
6. Financieel beheer
7. Uitbesteding
8. Beloning
9. Integriteit, whistleblowing en belangenconflicten
10. Informatica-infrastructuur
11. Bedrijfscontinuïteitsplannen, noodplannen en *recovery plans*
12. Aandeelhouderschap
13. Groepsaspecten

14. Beoordeling van de doeltreffendheid van het governancestelsel door het directiecomité

15. Rapportering inzake governance

Aan het begin van elk van de hoofdstukken wordt aan het bestaande wettelijke en reglementaire kader herinnerd en wordt verwezen naar de onderliggende thematische circulaire die nog van toepassing zijn. Deze circulaire vormt aldus een overkoepelende circulaire, die verschillende thematische circulaire's coördineert en structureert. Daarnaast bevat zij ook materiële regels over een aantal onderwerpen. Wanneer een onderneming een vraag heeft in verband met governance, dient zij voortaan in eerste instantie deze circulaire te raadplegen, die vermeldt of er al dan niet een specifieke thematische circulaire over dit onderwerp bestaat.

In aansluiting op deze circulaire en in het bijzonder op de hoofdstukken 14 en 15, verwacht de Bank dat de verzekeringsondernemingen en de entiteiten die verantwoordelijk zijn voor Belgische groepen (cf. de definities die als bijlage bij deze circulaire zijn gevoegd) de nieuwe versie van het governance memorandum en het verslag van het directiecomité over de doeltreffendheid van het governancestelsel **uiterlijk op 31 mei 2017** bezorgen.

Er wordt een kopie van deze circulaire verzonden naar de erkend commissarissen van uw onderneming.

Hoogachtend

Jan Smets
Gouverneur